

**College financieel toezicht
Bonaire, Sint Eustatius en
Saba**

Aan
De voorzitter van het bestuurscollege van het Openbaar Lichaam Bonaire

Adres kantoor Curaçao
De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999) 4619081
Telefax (+5999) 4619088

Adres kantoor Sint Maarten
Convent Building 26
Frontstreet, P.O. Box 686
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331
Telefax (+1721) 5430379

Contactpersoon
Dwight Tjin Kon Kiem
Datum
5 december 2013
Ons kenmerk
Cft 201300457
Pagina
1/4

Telefoonnummer
+5999 461 9081
E-mail
info@cft.an
Uw kenmerk

E-mail info@cft.an
Internet www.cft.an

Bijlagen

Onderwerp
Reactie derde uitvoeringsrapportage 2013 Bonaire

Geachte voorzitter,

Op 4 december 2013 heeft het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Cft) van uw bestuurscollege de derde uitvoeringsrapportage (UR) over 2013 ontvangen. Deze UR is vergezeld van de derde begrotingswijziging (BW). Het advies op deze BW ontvangt u in een aparte brief.

Belangrijkste conclusies

- De realisatie tot en met het derde kwartaal 2013 loopt achter op de prognose, waardoor het niet haalbaar zal zijn dit jaar tot volledige uitvoering van de begroting te komen.
- Het Cft gaat graag met u in gesprek hoe dit volgend jaar kan worden voorkomen.
- De liquiditeitspositie op 30 september jl. bedraagt USD 9 mln en is daarmee bijna USD 5 mln lager dan begin dit jaar.
- Het Cft verneemt graag de oorzaken van een dalende liquiditeitspositie enerzijds, terwijl anderzijds de exploitatie dreigt achter te blijven.
- Het Cft maakt nog voor eind van dit jaar afspraken met Bonaire over de verbeterpunten van het financieel beheer 2014. Dit vindt plaats op basis van de nog door het Cft te ontvangen managementletter van de accountant.

Begrotingsuitvoering

Het begrotingstotaal bedraagt na de derde BW USD 60,2 mln. Net als in het tweede kwartaal loopt ook de realisatie in het derde kwartaal achter in verhouding tot het begrotingstotaal. Eind september 2013 is nog geen 50% van de begroting gerealiseerd.

In de prognose met betrekking tot het vierde kwartaal geeft Bonaire aan een forse inhaalslag te maken en de begroting alsnog volledig uit te putten. Dit is (gezien de beperkt aantal resterende weken dit jaar) naar de mening van het Cft echter niet realistisch. Het Cft verwacht dat voortdurende onderrealisatie op een groot aantal functies aan het eind van dit jaar zal leiden tot een groot positief resultaat. Hierbij dient te worden opgemerkt dat een bedrag van circa USD 10 mln van de begroting van Bonaire betrekking heeft op projecten die (soms laat of soms niet) in 2013 zijn gestart en in 2014 en latere jaren worden gecontinueerd. Deze projecten worden gefinancierd met bijzondere uitkeringen uit Nederland. Omdat de uitvoering van deze projecten (deels) doorloopt naar 2014 zullen de bijbehorende bedragen dit jaar niet (volledig) worden uitgegeven, wat leidt tot een correctie van het te verwachten resultaat.

Wat uit ambtelijke gesprekken is zijn algemeenheid naar voren is gekomen is dat het voor de afdeling Financiën niet mogelijk is om bij dreigende onderuitputting van de begroting corrigerend op te treden door bijvoorbeeld budgetten af te romen. Dit vloeit voort uit de afgesproken bevoegdheden van de afdeling Financiën en de budgethouders en de wijze waarop partijen in de praktijk omgaan met de beschikking over de budgettaire middelen. Om onderuitputting laat in het jaar in het vervolg zoveel mogelijk te minimaliseren stelt het Cft voor om het komend jaar reeds in een vroeg stadium hierover met u, de afdeling Financiën en de relevante budgethouders van gedachten te wisselen.

De onderrealisatie van de begroting geeft nogmaals het belang van een verplichtingenadministratie aan, waarbij in ieder geval de juistheid en volledigheid van de verplichtingen is gewaarborgd. De verplichtingenadministratie dient te voorzien in een centrale registratie van alle aangegane verplichtingen. Dit zal leiden tot het verkrijgen van meer inzicht in de resterende vrije ruimte in het betreffende jaar. Bonaire heeft het opzetten van een verplichtingenadministratie als verbeterpunt van het financieel beheer voor dit jaar opgenomen. Op dit punt is echter weinig vooruitgang geboekt, wat voornamelijk te wijten is aan onderbezetting. Gelet op het belang van dit onderwerp dringt het Cft er bij het bestuur van Bonaire op aan om de nodige capaciteit vrij te maken en dit punt voortvarend aan te pakken.

Personeel

Het personeelsbestand is in het derde kwartaal stabiel gebleven ten opzichte van het tweede kwartaal. Bonaire verwacht dit jaar nog uit te komen op 312 fte's in dienst van het openbaar lichaam. De begroting 2013 is goedgekeurd op basis van 434 fte's. Er is hier dus sprake van vrije ruimte die ontstaat als gevolg van het niet invullen van vacatures. Echter wordt in navolging van de vorige kwartalen een beperkt deel van die totale vrije ruimte door Bonaire vrijgespeeld. Het Cft dringt er bij het bestuur op aan de begroting op dit punt naar een realistischer niveau bij te stellen.

Liquiditeit

Uit de Geïntegreerd Middelen Beheer (GMB) rapportage van het Cft blijkt dat Bonaire in de eerste negen maanden van 2013 een bedrag van USD 22,1 mln aan vrije uitkering heeft ontvangen. Dit bedrag is hoger dan het tegoed aan vrije uitkeringsgelden over de eerste drie kwartalen van 2013 waar het openbaar lichaam recht op heeft.

Het openbaar lichaam heeft namelijk in de afgelopen periode een beroep moeten doen op de niet bestede vrije uitkeringsgelden over 2012. Er is van de opgespaarde vrije uitkeringsgelden over 2012 een bedrag ca. USD 2,5 mln. overgeheveld naar de GMB-rekeningen om zodoende niet in het rood te komen staan en de lopende uitgaven te kunnen financieren.

Het totale liquiditeitsaldo ultimo december 2012 bedroeg USD 13,8 mln. Dit bedrag is inclusief het restant beschikbare vrije uitkeringsgelden uit 2012. Per 30 september 2013 is het liquiditeitsaldo gedaald tot ruim USD 9,0 mln. Een daling dus van circa USD 4,8 mln.

Het Cft stelt vast dat gelijktijdig met het achterblijven van de exploitatie de liquiditeitspositie van Bonaire aanzienlijk is verslechterd. Dit betekent dat er buiten de baten/lasten begroting om wel degelijk middelen (aan investeringen) worden uitgegeven. Het Cft verneemt graag van Bonaire wat de afgenomen liquiditeitspositie heeft veroorzaakt. De uitvoeringsrapportage voor volgend jaar zal standaard deze informatie dienen te bevatten. Het Cft gaat hierover met uw openbaar lichaam in gesprek.

Financieel beheer

Op het gebied van de verbetering van het financieel beheer heeft Bonaire lichte vooruitgang geboekt. Het Cft merkt op dat een aantal verordeningen (zoals het Grondbeleid, Subsidiebeleid en Dividendbeleid) reeds geruime tijd bij de afdeling Juridische Zaken liggen voor advies dan wel bij de eilandsraad voor goedkeuring. Vanwege capaciteitsgebrek bij de afdeling Juridische Zaken blijven concept verordeningen lange tijd liggen. Het Cft geeft u in overweging juridische expertise in te huren om dit tekort op te vangen.

Tijdens de laatste Financieel beheerdagen is met Bonaire afgesproken dat nog voor eind van het jaar afspraken zullen worden gemaakt voor wat betreft verbeterpunten van het financieel beheer 2014. Hiervoor ontvangt het Cft graag op korte termijn de managementletter naar aanleiding van de controle van de jaarrekening.

Ontvangsten uit Nederland

In de uitvoeringsrapportage geeft Bonaire aan dat het openbaar lichaam middelen ontvangt uit Nederland waarbij vaak niet duidelijk wordt gemaakt van welk departement deze middelen afkomstig zijn er voor welk doel. Vaak zijn er ook voorwaarden verbonden aan deze middelen waarvan het openbaar lichaam niet op de hoogte is. Dit bemoeilijkt het op een juiste manier verwerken van deze middelen in de begroting. Het Cft ontvangt ook niet alle informatie over de geldstromen vanuit de Nederlandse departementen naar de openbare lichamen.

Kenmerk
Cft 201300457
Blad
4/4

Coördinatie hiervan is dan ook van groot belang. Het Cft is voornemens samen met de openbare lichamen en het Ministerie van BZK/Rijksvertegenwoordiging duidelijke afspraken te maken om de verschillende geldstromen inzichtelijk te maken.

Mocht u behoefte hebben aan een toelichting op dit schrijven dan is het Cft gaarne bereid die te geven.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba

prof.dr. A.F.P. Bakker

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
Het Bestuurscollege van het Openbaar Lichaam Bonaire
De Eilandsraad van het Openbaar Lichaam Bonaire
De gedeputeerde van Financiën van het Openbaar Lichaam Bonaire
Het hoofd Financiën van het Openbaar Lichaam Bonaire